

Nr 466

Av herr **Mattsson** och herr **Andersson, Torsten** om vissa ändringar i energiskatteförordningen, m. m.

(Lika lydande med motion nr 546 i Andra kammaren)

Näringslivets försörjning med elektrisk energi har varit föremål för samhällets åtgärder under rätt lång tid. Tillgången till elektrisk energi är i stor utsträckning avgörande för expansionsmöjligheterna inom näringslivet och är nu med teknikens utveckling väsentligare än någonsin. Målsättningen för samhällets politik i detta avseende bör vara att ge skilda företagstyper likartade grundförutsättningar inom produktionen. Den elektriska energien är en primär produktionsfaktor och bör behandlas som sådan. Tyvärr är så icke fallet. Det finns en tendens till särbehandling av små och stora företag, som enligt vår uppfattning bör bli föremål för samhällets uppmärksamhet. I den mån dessa frågor tangerar det rent skattetekniska fältet kan de väntas bli föremål för allmänna skatteberedningens uppmärksamhet. Frågan om de mindre företagens försörjning med elektrisk energi är emellertid så aktuell och bör ses även ur andra perspektiv än de skattetekniska. Det är därför motiverat, att dessa frågor blir föremål för skyndsam prövning i särskild ordning.

Enligt gällande energiskatteförordning utgår energiskatt för elektrisk kraft med 7 procent av beskattningsvärdet i fråga om s. k. borgerlig förbrukning och med 10 procent av beskattningsvärdet i fråga om industriell förbrukning, som överstiger 40 000 kilowattimmar per driftställe och år. Beskattningen avser inte endast distribuerad kraft utan även s. k. egenproducerad elektrisk kraft. Dessa bestämmelser har visat sig medföra sådana olägenheter för den mindre industrien att en ändring är motiverad.

Vad först beträffar den egenproducerade kraften bör uppmärksammas att den svenska trä- och sågverksindustrien ofta har egenproduktion av elektrisk kraft. Därvid tillvaratas sågavfall, såsom bark, spån m. m. Från nationalekonomisk synpunkt måste det anses riktigt att så sker, och energibeskattningen kan redan av det skälet ifrågasättas. Motiveringen för energibeskattningen är att skapa resurser för utbyggnad av landets kraftresurser. Detta utgör ett skäl att undanta egenproduktion av nämnt slag från beskattningen, emedan de nuvarande kraftresurserna inte utnyttjas av dem som har dylik egenproduktion.

Ett måhända ännu starkare skäl utgörs av omständigheten att vedbränslen, som är den primära energikällan vid denna egenproduktion, inte omfattas av energibeskattningen. Om det vid en trä- eller sågverksindustri produceras egen energi genom ångmaskin, eldad med nämnda avfallsprodukter, och överföringen

till företagets maskiner sker mekaniskt, t. ex. genom lindrift, utgår följaktligen inte energiskatt. Om ångmaskinen däremot driver en generator som alstrar elektrisk ström, vilken överföres till företagets maskiner, skall energiskatt utgå. Av det sagda framgår att sättet för överföringen av egenproducerad energi blir avgörande för huruvida energiskatt skall utgå. Detta synes oriktigt, då den primära energikällan i båda fallen är vedbränsle, som inte är föremål för energibeskattnig. Vi förordar därför, att energiskatteförordningen ändras så att egenproducerad elektrisk kraft inte beskattas, om kraften alstras genom förbränning av vedbränsle.

Vad energibeskattningen av industriellt förbrukad elektrisk kraft beträffar bör den gällande gränsen 40 000 kilowattimmar årlig förbrukning höjas. Till följd av taxesättning m. m. har nämligen energibeskattningen relativt sett blivit tyngre för de mindre företagen. Beskattningsvärdet utgörs nämligen av samtliga debiterade avgifter, således även de fasta avgifterna, som för mindre företag utgör en större andel av kraftkostnaderna än för större företag. Särskilt bör uppmärksammas att många mindre företag inte utnyttjar alla befintliga elektriska motorer och maskiner på samma gång utan vissa av dem endast tidvis. Fast avgift måste emellertid enligt de taxebestämmelser som tillämpas erläggas för samtliga maskiner. För sådana mindre företag blir inte endast den egentliga kraftkostnaden utan också energiskatten särskilt oförmånlig.

En för de mindre företagen mera rättvis ordning skulle erhållas, om den nämnda gränsen för borgerlig förbrukning höjdes. Ett större antal av de mindre företagen skulle då debiteras energiskatt efter den lägre skattesatsen 7 procent, vilket skulle utgöra en viss kompensation för ovannämnda olägenheter. Vi förordar därför, att gränsen för borgerlig förbrukning höjs från nuvarande 40 000 kilowattimmar per år till 100 000 kilowattimmar per år.

En avgörande betydelse för de mindre företagens rationalisering och anpassning till den nya marknadssituationen är därjämte de villkor enligt vilka den elektriska energien ställes till deras förfogande. Enligt riksrevisionsverkets inkomstberäkning beräknas den elektriska energiens beskattningsvärde för nästkommande budgetår till följande värden i öre/kWh:

Kraft för elektrokemisk och elektrotermisk användning	1,0
Övrig industrikraft	4,18
Kraft för borgerlig förbrukning	
tätorter	13,1
landsbygd	16,9

Erfarenhetsmässigt har dessa beskattningsvärden kommit att rätt väl ange det genomsnittliga priset, inkl. fasta kostnader etc. på elektrisk energi för skilda ändamål. Denna beräkning ger anledning till slutsatsen, att priset på den elektriska energien alltså är högst varierande mellan skilda konsumtionsorter och mellan t. ex. små och stora företag. Enligt vår uppfattning motiverar detta

en skyndsam prövning av frågan om de mindre företagens försörjning med elektrisk energi och energiskattens omläggning till en fixerad nivå oberoende av priset på elektrisk energi i varje enskilt fall.

I samband med denna fråga bör även frågan om prissättningen i allmänhet på elektrisk energi prövas. Ett förfarande med förhandling mellan producent eller representant för denne och t. ex. organisation, representerande konsumenterna, bör därvid prövas. Om överenskommelse icke kan träffas mellan parterna bör möjlighet föreligga att hänskjuta prissättningen till statens prisregleringsnämnd för elektrisk ström.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställas,

A. att riksdagen måtte besluta om sådan ändring i energiskatteförfordningen

1) att egenproducerad kraft, som alstras genom förbränning av vedbränsle, ej blir föremål för beskattning;

2) att gränsen för borgerlig förbrukning höjes från 40 000 kilowattimmar till 100 000 kilowattimmar per driftsställe, samt

att vederbörande utskott måtte utarbeta härför erforderligt förslag till författningsändring;

B. att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att energiskattens omläggning till en fast avgift per kilowattimme blir föremål för skyndsam prövning i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 26 januari 1962

T. V. Mattsson

Torsten Andersson
